

OZNAMOVÁNÍ O PROTIPRÁVNÍM JEDNÁNÍ V OTÁZKÁCH A ODPOVĚDÍCH

Vzhledem k tomu, že Život Hradec Králové, o.p.s. je povinným subjektem ve smyslu zákona č. 171/2023 Sb., o ochraně oznamovatelů (dále jen „Zákon“), vydává tuto přílohu, která doplňuje již vydanou směrnici, jejíž účelem je řádně nastavit interní procesy v oblasti ochrany oznamovatelů ve smyslu Zákona a při činnostech s tím souvisejících.

Zkratky

oznamovatel – osoba podávající oznámení;

oznámení – oznámení ve smyslu § 2 Zákona;

příslušná osoba – osoba vykonávající pro povinný subjekt činnost příslušné osoby ve smyslu § 10 Zákona;

směrnice – tento vnitřní předpis zaměstnavatele;

Zákon – zákon č. 171/2023 Sb., o ochraně oznamovatelů;

povinný subjekt – subjekt, vůči kterému směřuje oznámení podle Zákona

Jaký právní předpis upravuje práva a povinnosti oznamovatele?

Práva a povinnosti oznamovatelů se řídí **zákonem č. 171/2023 Sb.**, o ochraně oznamovatelů (dále jen „Zákon“).

Za jakých předpokladů bude nahlíženo na oznamující osobu jako na oznamovatele dle Zákona?

Oznamovatelem se rozumí identifikovatelná osoba podávající **oznámení o protiprávním jednání**, kdy toto jednání naplňuje podmínky v tom smyslu, že k tomuto jednání již došlo nebo má k němu dojít u osoby, pro niž oznamovatel, byť zprostředkovaně, vykonával nebo vykonává práci nebo jinou obdobnou činnost nebo u osoby, se kterou oznamovatel byl nebo je v kontaktu v souvislosti s výkonem práce nebo jiné obdobné činnosti.

Dále toto jednání musí naplňovat alespoň jedno z následujících kritérií:

- má znaky trestného činu (k tomu viz zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů);
- má znaky přestupku, za který zákon stanoví sazbu pokuty, jejíž horní hranice převyšuje částku 100.000 Kč (k tomu zákon č. 250/2016 Sb. - zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákon č. 251/2016 Sb. - zákon o některých přestupcích);
- porušuje zákon o ochraně oznamovatelů;
- porušuje jiný právní předpis nebo předpis Evropské unie v oblasti nebo finančních služeb, povinného auditu a jiných ověřovacích služeb, finančních produktů a finančních trhů;
- porušuje zákon o dani z příjmů právnických osob nebo předpisy o předcházení legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu nebo ochrany spotřebitele v souladu s požadavky na výrobky včetně jejich bezpečnosti;

- narušuje bezpečnost dopravy, přepravy a provozu na pozemních komunikacích;
- narušuje ochranu životního prostředí;
- narušuje bezpečnost potravin a krmiv a ochrany zvířat a jejich zdraví;
- narušuje radiační ochranu a jadernou bezpečnost;
- narušuje hospodářskou soutěž, zákon o veřejných dražbách či zákon o zadávání veřejných zakázek;
- narušuje vnitřní pořádek, bezpečnost, ochranu života a zdraví;
- porušuje ochranu osobních údajů, ochranu soukromí a bezpečnost sítí elektronických komunikací nebo informačních systémů;
- narušuje ochranu finančních zájmů Evropské unie;
- narušuje ochranu fungování vnitřního trhu včetně ochrany hospodářské soutěže a státní podpory podle práva Evropské unie.

Co se rozumí prací nebo obdobnou činností?

Zákon uvádí, že prací nebo **obdobnou činností se rozumí:**

- závislá práce vykonávaná v základním pracovněprávním vztahu (tedy v pracovním poměru, na základě dohody o provedení práce (DPP) či dohody o pracovní činnosti (DPC));
- služba podle zákona o vojácích z povolání;
- samostatná výdělečná činnost;
- výkon práv spojených s účastí v právnické osobě a výkon funkce člena orgánu právnické osoby;
- plnění úkolů v rámci činnosti právnické osoby, v jejím zájmu, jejím jménem nebo na její účet;
- správa svěřenského fondu;
- dobrovolnická činnost;
- odborná praxe, stáž;
- výkon práv a povinností vyplývajících ze smlouvy, jejímž předmětem je poskytování dodávek, služeb, stavebních prací nebo jiného obdobného plnění;
- ucházení se o práci nebo jiná obdobná činnost.

Lze podle Zákona učinit oznámení anonymně?

Anonymní oznámení nepoživá ochrany přiznávané Zákonem, protože v případě anonymního podání z povahy věci není možné určit, komu má být ochrana poskytnuta. Tudíž je třeba, pokud má být poskytnuto oznámení podle Zákona, aby do oznámení byly uvedeny údaje alespoň v rozsahu základní identifikace oznamovatele. Zejména jméno a příjmení, datum narození, bydliště, popř. jiné údaje (kontaktní údaje), pomocí kterých Vás bude možné ztotožnit pro účely zjištění totožnosti oznamovatele.

Jakým způsobem lze podat oznámení?

Podání lze učinit písemně, a to na adresu **příslušné osoby JUDr. Ivan Jordák**, advokát, Karlovo náměstí 288/17, PSČ 120 00 Praha 2 – Nové Město, elektronickým podáním na emailovou adresu **zivothkwhistleblowing@centrum.cz**, elektronickým podáním do datové schránky **wt6ax5b** (JUDr. Ivan Jordák, advokát), telefonicky na číslo 00 420 **604 681 595** (JUDr. Ivan Jordák, advokát),

ústně či osobním předáním písemného oznámení po předchozí domluvě **v advokátní kanceláři** JUDr. Ivan Jordák, advokát, Karlovo náměstí 288/17, PSČ 120 00 Praha 2 – Nové Město nebo na pobočce Předměřice nad Labem, Na Obci 446, PSČ 503 02.

Kdo je vyloučen z podání oznámení?

V souvislosti s oznámením § 9 odst. 2) Zákona Povinný subjekt **vylučuje možnost podat oznámení** prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému písemně i ústně nebo na jeho žádost osobně, a to pro osobu, která pro povinný subjekt nevykonává práci nebo jinou obdobnou činnost podle § 2 odst. 3 písm. a), b), h) nebo i) Zákona.

Jak bude chráněna identita oznamovatelů?

Informace o **totožnosti oznamovatelů** je možné poskytnout třetím osobám toliko s jejich písemným souhlasem, ledaže by vznikla povinnost informace poskytnout příslušným orgánům veřejné moci na základě příslušného zákona a toliko v mezích zákona.

K podanému oznámení bude mít přístup pouze tzv. příslušná osoba ve smyslu § 10 Zákona a tato osoba je:

- vázána povinností mlčenlivosti, a to i po ukončení výkonu funkce příslušné osoby;
- při výkonu funkce je povinna postupovat nestranně;
- nemůže být povinnou osobou postihována za řádný výkon své funkce, čímž je zajištěna její nezávislost;
- v případě vyžádání Vaší identity může být příslušná osoba sankcionována pokutou a současně nebude ze zákona nadále moci vykonávat funkci příslušné osoby.

Jaká je ochrana oznamovatelů proti případnému „odvetnému“ opatření ze strany příslušné osoby?

Zákon **zakazuje**, aby byl jako **oznamovatel vystaven odvetnému opatření**, tedy jednání, které bylo vyvoláno učiněným oznámením a které by bylo způsobilé oznamovatelům podle Zákona způsobit jakoukoliv újmu. Tímto zakázaným jednáním může být například:

- rozvázání pracovního poměru nebo neprodloužení pracovního poměru na dobu určitou
- zproštění výkonu služby, zařazení mimo výkon služby nebo skončení služebního poměru;
- zrušení právního vztahu založeného dohodou o provedení práce nebo dohodou o pracovní činnosti;
- odvolání z místa vedoucího zaměstnance nebo ze služebního místa představeného;
- uložení kárného opatření nebo kázeňského trestu;
- snížení mzdy, platu či odměny nebo nepříznání osobního příplatku;
- přeložení nebo převedení na jinou práci nebo na jiné služební místo;
- negativní služební hodnocení nebo negativní pracovní posudek;
- neumožnění odborného rozvoje;
- změna pracovní nebo služební doby;
- bezdůvodné vyžádání lékařského posudku nebo pracovně lékařské prohlídky;
- výpověď nebo zásah do práva na ochranu osobnosti.

Nemůže být postižen odvetným opatřením blízká osoba oznamovatele?

Zákon o ochraně oznamovatelů poskytuje ochranu nejen oznamovateli, ale také dalším vyjmenovaným **osobám tzv. blízkým oznamovateli**. Konkrétně jsou podle Zákona chráněny následující osoby v níže uvedeném vztahu k oznamovateli:

- osoba, která poskytla pomoc při zjišťování informací, které jsou obsahem oznámení;
- osoba, která je ve vztahu k oznamovateli osobou blízkou;
- osoba, která je zaměstnancem nebo pracovním kolegou oznamovatele;
- osoba oznamovatelem ovládaná;
- právnická osoba, v níž má oznamovatel účast, osoba ji ovládající, jí ovládaná osoba nebo osoba, která je s touto právnickou osobou ovládaná stejnou ovládající osobou;
- právnická osoba, jejíhož voleného orgánu je oznamovatel členem, osoba ovládající, nebo ovládaná stejnou ovládající osobou;
- osoba, pro kterou oznamovatel vykonává práci nebo jinou obdobnou činnost, nebo svěřenský fond, jehož je oznamovatel nebo právnická osoba (viz dva odstavce výše) zakladatelem nebo obmyšleným nebo jinak majetkově propojen;

Co by mělo být obsahem oznámení?

V oznámení je podle Zákona třeba uvést údaje, které umožní **zjištění totožnosti oznamovatele**. Jen v takovém případě má oznamovatel právo na ochranu podle Zákona.

Dále je třeba uvést případné **důkazy** prokazující oznamované protiprávní jednání a všechny **skutečnosti, ze kterých bude vyplývat**, že došlo k oznamovanému protiprávnímu jednání.

Popis oznamovaného **protiprávního jednání** musí být co nejvíce určitý a srozumitelný. Z podaného oznámení musí být zřejmé, proti které osobě směřuje a jakého jednání se týká tak, aby bylo možné jej řádně prošetřit. Zejména je třeba uvést:

- skutkový děj, který je podle oznamovatele protiprávním jednáním podle Zákona, včetně místního a časového rámce;
- konkrétní osoby, které se podle oznamovatele podílely na protiprávním jednání dle Zákona;
- skutečnosti prokazující oznámené jednání;
- jaké může mít toto jednání případně negativní důsledky (dopady).

Jak bude postupováno po přijetí oznámení konkrétního oznamovatele?

Oznámení bude přijato **příslušnou osobou**, která bude mít za povinnost oznámení ve stanovené lhůtě **zpracovat a vyrozumět oznamovatele o výsledku prošetření**. Příslušná osoba však nebude oznamovatele informovat o přijetí oznámení, pokud bude zřejmé, že vyrozuměním o přijetí oznámení by došlo k prozrazení jeho totožnosti.

Do 7 kalendářních dnů obdrží oznamovatel od příslušné osoby potvrzení, že bylo přijato jeho oznámení, pokud však oznamovatel výslovně neuvede do oznámení, že si nepřeje obdržet takovéto vyrozumění.

Po přijetí oznámení příslušná osoba **posoudí důvodnost** oznámení. V průběhu prošetřování může příslušná osoba požadovat další doplňující informace či důkazy k podanému oznámení, a to jak od oznamovatele, tak povinném subjektu, kterého se oznámení dle Zákona týká.

Pokud bude oznámení **vyhodnoceno jako důvodné**, příslušná osoba doporučí povinnému subjektu společnosti Život Hradec Králové, o.p.s. opatření k předejití protiprávnímu stavu nebo k jeho nápravě. O tom, jaké **opatření bylo souvislosti s oznámením a nápravou** protiprávního stavu nebo hrozícího protiprávního stavu ze strany společnosti Život Hradec Králové, o.p.s. přijato, bude příslušná osoba neprodleně informovat oznamovatele do 7 dnů od okamžiku, kdy tuto informaci obdrží od povinného subjektu – Života Hradec Králové, o.p.s. V odůvodněných případech mohou být závěry příslušné osoby postoupeny také jako podnět orgánům činným v trestním řízení nebo jiným příslušným správním orgánům. O takovéto skutečnosti musí být oznamovatel příslušnou osobou vyrozuměn.

Jak rychle bude mé oznámení vyřízeno.

Oznámení má být podle Zákona **vyřízeno nejpozději do 3 měsíců** od zaslání potvrzení o přijetí oznámení a následně zasláno vyrozumění o posouzení důvodnosti oznámení i přijatých opatřeních oznamovateli.

Pokud si však oznamovatel nepřeje obdržet takovéto oznámení, může tuto skutečnost sdělit např. prostřednictvím formuláře pro učinění oznámení. Přesto musí být oznámení v dané lhůtě posouzeno a bude-li shledáno důvodným či částečně důvodným ve smyslu Zákona, musí být přijata konkrétní opatření.

V Hradci Králové dne 1.11.2023

Život Hradec Králové, o.p.s.
tř. Edvarda Beneše 1747/1
500 12 Hradec Králové
ředitelství
tel.: 495 514 345
iČ: 024 98 251

Život Hradec Králové, o.p.s.
Mgr. Alena Synková
ředitelka